

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 3CoPr/3/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1118212963
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 05. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Roman Bolebruch
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2021:1118212963.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Romana Bolebrucha a sudcov JUDr. Alexandry Hanusovej a Mgr. Patricie Skotnickej v spore žalobcu: P. Q. D., O. X, W., proti žalovanej: Slovenská H., Q. P. O. O. P. Q. X. H., F. X, W., o náhradu škody, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Bratislava III č.k. 17Cpr/16/2018-119, zo dňa 6.11.2019, v spojení s opravným uznesením č.k. 17Cpr/16/2018-158, zo dňa 23.2.2021, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v spojení s opravným uznesením p o t v r d z u j e.

Žalovanej proti žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom v spojení s opravným uznesením súd prvej inštancie žalobu zamietol a žalovanej priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

2. V odôvodnení rozsudku uviedol, že žalobca sa žalobou domáhal uloženia povinnosti žalovanej zaplatiť mu 580 eur s prísl. titulom náhrady škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím, na základe ktorého bol vyradený pre nesplnenie podmienok na udelenie odmeny z okruhu príslušníkov policajného zboru, ktorým bola vyplatená odmena vo výške 580 eur. Podľa žaloby bola v mesiaci október 2016 vybraným príslušníkom policajného zboru vyplatená odmena podľa § 102 a ods. 1 písm. a) zákona číslo 73/1998 Z.z. O udelenie tejto odmeny konkrétnemu okruhu príslušníkov policajného zboru a o jej výške rozhodol minister vnútra SR personálnym rozkazom č. 269/2016, keď predmetné odmeny boli udelené všetkým príslušníkom policajného zboru okrem tých, ktorí boli v tom čase právoplatne disciplinárne riešení a trest im nebol zahľadený. Dňa 22.3.2016 bolo žalobcovi disciplinárnym rozkazom riaditeľa Okresného T. G. Q. W. uložené disciplinárne opatrenie - písomné pokarhanie podľa § 53 ods. 1 písm. a) zákona č. 73/1998 Z.z., ktoré bolo zrušené dňa 27.5.2016 rozhodnutím riaditeľa Okresného T. G. Q. W. a vec bola vrátená na ďalšie konanie. Dňa 30.6.2016 mu bolo disciplinárnym rozkazom riaditeľa Okresného T. G. Š. Q. W. uložené disciplinárne opatrenie - písomné pokarhanie. Dňa 21.9.2016 bolo uvedené rozhodnutie riaditeľa Okresného T. G. Š. Q. W. zmenené rozhodnutím riaditeľa E. F. Q. W. v časti odôvodnenia a nadobudlo právoplatnosť. Rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici, č.k. 23S/155/2016-48, zo dňa 25.1.2017, bolo zrušené rozhodnutie E. F. Q. W. Č.. E.-W.-Q.-X-XXX/XXXX-F., zo dňa 21.9.2016 a bol zrušený disciplinárny rozkaz riaditeľa Okresného T. G. Q. W. zo dňa 30.6.2016. Žalovaná v odpovedi na výzvu na náhradu škody žalobcovi uviedla, že v jeho prípade došlo k rozhodovaniu o statusových veciach príslušníkov policajného zboru, teda ku konaniu a rozhodovaniu v rámci služobného pomeru, pri ktorom príslušné orgány nevystupujú voči podriadeným príslušníkom policajného zboru ako orgány verejnej moci, ale sú v postavení zamestnávateľa, a preto nie možné, aby sa domáhal náhrady škody v zmysle zákona č. 514/2003 Z.z.

3. Z obsahu Disciplinárneho rozkazu riaditeľa Okresného T. G. Q. W., zo dňa 22.3.2016, súd prvej inštancie zistil, že predmetné disciplinárne opatrenie, písomné pokarhanie, bolo žalobcovi uložené za disciplinárne previnenie podľa § 52 ods. 1 zákona č. 73/1998 Z.z. Z obsahu Disciplinárneho rozkazu riaditeľa Okresného T. G.S. Q. W., zo dňa 30.6.2016, zistil, že predmetné disciplinárne opatrenie, písomné pokarhanie, bolo žalobcovi uložené za disciplinárne previnenie podľa § 52 ods. 1 zákona č. 73/1998 Z.z. Z rozhodnutia E., Č.. E.-W.-Q.-X-XXX/XXXX-F., zo dňa 21.9.2016, zistil, že v rámci odvolacieho konania proti disciplinárnemu rozkazu riaditeľa Okresného dopravného inšpektorátu Okresného H. F.M. N. Q. W., číslo 2, zo dňa 30.6.2016, odvolací orgán zmenil časť rozhodnutia v časti odôvodnenie. Uvedené rozhodnutie bolo zrušené rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici, č.k. 23S/155/2016-48, zo dňa 25.1.2017, pretože orgány verejnej správy oboch stupňov nepostupovali v zmysle zákona číslo 73/1998 Z.z. a zásad vzťahujúcich sa na postih protiprávneho konania v oblasti verejnej správy; správny súd zároveň vec vrátil prvostupňovému orgánu verejnej správy na ďalšie konanie.

4. Súd prvej inštancie ustálil, že nárok žalobcu je potrebné posudzovať v zmysle záveru, že personálne opatrenia - disciplinárne rozkazy, ktoré boli vydané vo vzťahu k žalobcovi, boli robené z pozície zamestnávateľa, a nie orgánu verejnej moci, čím je vylúčené uplatnenie zákona č. 514/2003 Z.z. Uviedol, že na vyvodenie záveru o existencii zodpovednosti štátu za škodu musí byť okrem existencie predpokladov na vznik škody (nezákonné rozhodnutie alebo nesprávny úradný postup, vznik škody a príčinná súvislosť medzi nimi) splnená podmienka, že sa jedná o škodu spôsobenú orgánmi verejnej moci pri výkone verejnej moci. Rozhodovacia prax súdov chápe verejnú moc ako moc, ktorá autoritatívne rozhoduje o právach a povinnostiach subjektov, či už priamo alebo sprostredkované. Subjekt, o ktorého právach a povinnostiach rozhoduje orgán verejnej moci, nie je v rovnoprávnom postavení s týmto orgánom a obsah rozhodnutia tohto orgánu nezávisí od vôle subjektu, voči ktorému rozhodnutie smeruje. O výkon verejnej moci nepôjde v prípadoch, keď štát vystupuje ako zamestnávateľ (§ 1 zákona č. 73/1998 Z.z.); vtedy prichádza do úvahy len všeobecná zodpovednosť spôsobená porušením právnej povinnosti.

5. Súd prvej inštancie ďalej uviedol, že odmena je nenárokovateľná zložka mzdy, ktorú možno udeliť policajtovi po splnení podmienok uvedených v § 102a ods. 1 zákona č. 73/1998 Z.z. Z tohto dôvodu, zo samotnej charakteristiky nároku na vznik odmeny, mal za vylúčenú možnosť vzniku zodpovednostného nároku i v prípade, že by mohol postupovať podľa zákona č. 514/2003 Z.z.

6. Pri rozhodnutí vychádzal teda súd prvej inštancie zo záveru, že disciplinárne rozkazy vydané v rámci správneho konania predstavujú rozhodnutia, pri ktorých žalovaná nerozhodovala ako orgán verejnej moci, ale v rámci kompetencií jej zverených zákonom ako služobnému úradu pri rozhodovaní o individuálnych právach k povinnosti vyplývajúcej zo služobného pomeru. Štát reprezentovaný príslušnou žalovanou mal preto postavenie súkromnoprávneho subjektu pri výkone práv a povinností vyplývajúcej zo služobného vzťahu ako špecifického zamestnaneckého vzťahu. Nakoľko v tomto prípade nie je daná zodpovednosť podľa zákona č. 514/2003 Z.z., súd prvej inštancie žalobu ako nedôvodnú zamietol. O náhrade trov konania súd rozhodol podľa § 262 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 CSP.

7. Proti rozsudku podal odvolanie žalobca a žiadal napadnutý rozsudok zrušiť a vrátiť vec na ďalšie konanie a rozhodnutie, resp. zmeniť a žalobe vyhovieť. Mal za to, že napadnutý rozsudok vychádza z nesprávneho právneho posúdenia (§ 365 ods. 1 písm. h) CSP). Uviedol, že porušením právnej povinnosti (nezákonnosť vydaného rozhodnutia) nadriadeného v rámci plnenia služobných úloh došlo k jeho vyradeniu (nesplnenie podmienok na udelenie odmeny) z okruhu príslušníkov policajného zboru, ktorým bola vyplatená odmena podľa § 102a ods. 1 písm. a) zákona č. 73/1998 Z.z. vo výške 580 eur príslúchajúcej podľa rozkazu ministra vnútra SR č. 269/2016. Vydaným rozhodnutím ministra vnútra SR č. 269/2016 bola priznaná odmena všetkým príslušníkom policajného zboru okrem tých, ktorí boli v tom čase právoplatne disciplinárne riešený a trest im nebol zahladený a pod. Príslušným rozhodnutím teda vznikol nárok každému príslušníkovi policajného zboru okrem vyššie uvedených. Týmto rozhodnutím sa stala odmena nárokovateľnou časťou služobného platu. Tvrdenie o nenárokovateľnosti odmeny je tak v tomto konkrétnom prípade neopodstatnené, zavádzajúce a tendenčné, keďže o jej priznaní resp. nepriznaní musí byť rozhodnuté spôsobom a v medziach zákona. Rozhodnutím ministra teda nie je v žiadnom prípade vylúčená možnosť vzniku zodpovednostného nároku, nakoľko nadriadený mal povinnosť a nie možnosť uvedenú odmenu oddeliť.

8. Súd prvej inštancie podľa žalobcu nesprávne právne posúdil, že nárok je potrebné posudzovať v zmysle záveru, že personálne opatrenia - disciplinárne rozkazy, ktoré boli vydané vo vzťahu k žalobcovi, žalovaná robila v pozícii zamestnávateľa a nie orgánu verejnej moci a zároveň tým vylúčil uplatnenie zákona č. 514/2003 Z.z. Uvedené tvrdenie mal žalobca za rozporné s konštantnou judikatúrou, napr. rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Sžo/170/2015, podľa ktorého služobný pomer príslušníkov policajného zboru je svojou povahou inštitútom verejného práva - ide o štátnozamestnanecký právny pomer; nevzniká zmluvou, ale mocenským aktom služobného orgánu - rozhodnutím o prijatí do služobného pomeru a po celú dobu svojho trvania sa výrazne odlišuje od pomeru pracovného. Policajt preto nie je v rovnoprávnom postavení s orgánom verejnej moci; v uvedenom postavení sice ide o štátnozamestnanecký právny pomer, ale po celú dobu svojho trvania sa výrazne odlišuje od pomeru pracovného tým, že účastníci nemajú rovnaké postavenie.

9. Žalovaná vo vyjadrení k odvolaniu žiadala napadnutý rozsudok potvrdiť. Poukaz žalobcu na ustanovenia zákona č. 514/2003 Z. z. mala za irelevantný, nakoľko Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky nie je pasívne vecne legitimovaným subjektom v zmysle tohto zákona, a rovnako sa ani meritum veci netýka právneho inštitútu upraveného týmto zákonom. Žalovaná sa plne stotožnila s právnym názorom a právnym posúdením žalobcovej žaloby súdom prvej inštancie, ktorý zistil skutkový stav v dostatočnom rozsahu pre meritórne rozhodnutie a na základe zistených skutočností vo veci správne rozhodol. Mala za nedôvodný poukaz na viaceré judikáty, keď predmetné konanie bolo spravodlivé pre obe strany sporu, napadnutý rozsudok nie je arbitrárny, práve naopak, zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany.

10. Odvolací súd viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379, § 380 ods. 1 CSP) preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v spojení s opravným uznesením, prejednal odvolanie žalobcu bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a dospel k záveru, že odvolanie nie je dôvodné. Rozsudok verejne vyhlásil v zmysle § 378 ods. 1 CSP v spojení s § 219 ods. 3 CSP.

11. Žalobca sa žalobou domáhal zaplata 580 eur s prísl. titulom náhrady škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím - disciplinárnym rozkazom riaditeľa Okresného T. G. S. Q. W. zo dňa 30.6.2016 v spojení s rozhodnutím riaditeľa OR PZ v Brezne zo dňa 21.9.2016, ktoré boli zrušené rozsudkom Krajského súdu v Banskej Bystrici. Z obsahu žaloby, jej právnej argumentácie, pripojenej listiny (výzva na náhradu škody spôsobenej pri výkone verejnej moci zo dňa 6.5.2017) a rovnako z vyjadrenia žalobcu zo dňa 1.2.2019 bolo jednoznačne zrejmé, že žalobca sa domáhal náhrady škody proti štátu v zmysle zákona č. 514/2003 Z.z. Súd prvej inštancie sa preto správne zaoberal splnením predpokladov zodpovednosti štátu za spôsobenú škodu a v rámci toho prioritne tým, či žalobcom tvrdená škoda bola spôsobená orgánom verejnej moci pri výkone verejnej moci (§ 1 písm. a) zákona č. 514/2003 Z.z.).

12. Podľa § 1 písm. a) zákona č. 514/2003 Z.z. tento zákon upravuje zodpovednosť štátu za škodu spôsobenú orgánmi verejnej moci pri výkone verejnej moci.

13. Podľa § 2 zákona č. 514/2003 Z.z. na účely tohto zákona.

a) výkon verejnej moci je rozhodovanie a úradný postup orgánov verejnej moci o právach, právom chránených záujmoch a povinnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb,

b) orgán verejnej moci je

1. štátny orgán,

2. orgán územnej samosprávy, verejnoprávna inštitúcia, orgán záujmovej samosprávy, fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorým zákon zveril výkon verejnej moci.

14. Zákon č. 514/2003 Z.z. teda podáva stručnú definíciu pojmu „orgán verejnej moci“ (§ 2 písm. b) a pojmu „výkon verejnej moci“ (§ 2 písm. a). V zmysle týchto ustanovení treba verejnú moc chápať ako vynucovanie vôle vyjadrujúcej verejný záujem voči určitým subjektom. Pri výkone verejnej moci dochádza k autoritatívnemu rozhodovaniu o právach a povinnostiach týchto subjektov, či už priamo alebo sprostredkovane. Významným znakom výkonu verejnej moci je, že subjekt, o ktorého právach a povinnostiach orgán verejnej moci koná (rozhoduje), nie je v rovnoprávnom postavení s orgánom verejnej moci. Medzi tým, kto vykonáva verejnú moc a tým, voči komu je táto moc vykonávaná, je tzv.

vrchnostenský vzťah. Kritériom pre posúdenie, či ide o výkon verejnej moci orgánom verejnej moci, je skutočnosť, či tento orgán koná a rozhoduje o právach a povinnostiach tých, voči ktorým má podľa zákona vykonávať verejnú moc (voči ktorým má plniť svoje úlohy orgánu verejnej moci) a či výsledok jeho konania je vynútiteľný verejnou mocou.

15. Pri skúmaní, či orgán verejnej moci v konkrétnom prípade vykonáva verejnú moc, je významné tiež to, či tzv. vrchnostensky koná vo verejnej sfére a s verejnými dôsledkami (teda „navonok“), vo vzťahu k („iným“) subjektom, ktoré sa nachádzajú mimo samotný orgán verejnej moci, resp. mimo sústavu tvoriacu tento orgán. O výkon verejnej moci nejde, ak určitý subjekt (vykazujúci inak znaky orgánu verejnej moci) v konkrétnom prípade neplní svoje úlohy ako orgán verejnej moci. O výkon verejnej moci nejde a štát podľa ustanovení zákona č. 514/2003 Z.z. nezodpovedá za činnosť takého orgánu (i keď inak majúceho znaky orgánu verejnej moci), ktorý nevystupuje v tzv. vrchnostenskom postavení, ale do právnych vzťahov vstupuje ako rovný s ostatnými účastníkmi, teda ako subjekt občianskoprávných vzťahov. O výkon verejnej moci a o úradný postup orgánu verejnej moci v zmysle zákona č. 514/2003 Z.z. nejde tiež vtedy, keď určitý orgán (i keď vykazujúci inak znaky orgánu verejnej moci) ako zamestnávateľ posudzuje opodstatnenosť niektorého nároku uplatneného voči nemu jeho zamestnancom v ich vzájomnom právnom vzťahu.

16. Odvolací súd potvrdzuje odvoláciu argumentáciu žalobcu, že služobný pomer policajtov je inštitútom verejného práva. Tento služobný pomer nevzniká zmluvou (ale rozhodnutím o prijatí do služobného pomeru) a po celú dobu trvania sa výrazne odlišuje od pomeru pracovného, ktorý je typický pomer súkromnoprávny, kde účastníci majú rovnaké postavenie. To sa prejavuje aj v právnej úprave služobného pomeru (medziiným v úprave rozhodovania o nárokoch vyplývajúcich z tohto pomeru). Služobné pomery policajtov sú založené na výraznom zastúpení prvku podriadenosti a nadriadenosti ich subjektov. Právna úprava služobného pomeru policajtov odráža osobitný charakter zamestnávateľa ako primárneho nositeľa verejnej moci. Pokiaľ ale v rámci štruktúr policajného zboru niektorý nadriadený uplatňuje disciplinárnu právomoc voči podriadenému, nejde o výkon verejnej moci v zmysle zákona č. 514/2013 Z.z. Skutočnosť, že v ich vzájomnom vzťahu je zastúpený prvok nadriadenosti a podriadenosti (ktorý by sa na prvý pohľad mohol (mylne) javiť ako tzv. vrchnostenský), na tom nič nemení. Nadriadený policajta v takomto prípade nevystupuje ako orgán verejnej moci (neplní niektorú z úloh policajného zboru uvedených v ustanovení 2 ods. 1 zákona č. 171/1993 Z.z.), ale uplatňuje voči nemu pôsobnosť služobne nadriadeného, ktorá mu vyplýva zo zákona č. 73/1998 Z.z. (rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Cdo 78/2018, zo dňa 28.3.2019).

17. Nakoľko teda v prípade vydania disciplinárneho rozkazu nadriadeným žalobcu nešlo o výkon verejnej moci v zmysle zákona č. 514/2003 Z.z., je správny právny záver súdu prvej inštancie, že v predmetnej veci je vylúčená zodpovednosť štátu za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím. Odvolacia námietka týkajúca sa nesprávneho právneho posúdenia veci, t.j. vylúčenia aplikácie zákona č. 514/2003 Z.z., je preto nedôvodná.

18. Na uvedenom základe odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v spojení s opravným uznesením ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil. S poukazom na dôvody, pre ktoré odvolací súd takto rozhodol, bolo nadbytočné zaoberať sa odvolacou námietkou týkajúcou sa ne/nárokovateľnosti odmeny na základe personálneho rozkazu ministra vnútra SR.

19. Odvolací súd rozhodol o nároku na náhradu trov odvolacieho konania podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP a § 262 ods. 1 CSP tak, že žalovanej, ktorá mala v odvolacom konaní úspech, nepriznal proti žalobcovi nárok na ich náhradu, nakoľko z obsahu spisu vyplýva, že jej žiadne trovy v odvolacom konaní nevznikli.

20. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Bratislave pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý

rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).